

การประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

Need Assessment of Psychologist's Work Practice of Chumphuang District,
Nakhorn - Ratchasima Province

วันชาติ แก้วปาน ¹⁾ และ สุวรี ศิวะแพทย์ ²⁾

Wanchart Kaewpan ¹⁾ and Suwaree Sivabaedya ²⁾

¹⁾ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Educational, Khon Kaen University

²⁾ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Educational,
Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey) มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสาธารณสุขจำนวน 59 คน ได้มาด้วยวิธีการกำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์กำหนดร้อยละ 25 ของประชากรหลักร้อยละ ซึ่งเป็นบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติ
งานร่วมกับนักจิตวิทยามีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ทั้ง 13 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอชุมพวง และ โรงพยาบาลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามข้อมูลความต้องการจำเป็น
ของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
Dependent-Sample test (t-test) และการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการ
จำเป็นวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI_{modifies}) และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพ
ตามเนื้อหาประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัย พบว่า สภาพความเป็นจริงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สภาพที่ควรจะเป็น
ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านและสภาพที่ควรจะเป็นสูงกว่าสภาพความเป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น การปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา

Abstract

The purposes of this descriptive research were: 1) to study the actual conditions and the needs being development in working of the Psychologist's who worked for Chumphuang Hospital, Nakhorn - Ratchasima Province, 2) to assess the needs in working of the Psychologists who worked for Chumphuang Hospital, Nakhorn – Ratchasima Province, 3) to study how to develop the Psychologists' qualities in working for Chumphuang Hospital, Nakhorn - Ratchasima Province. The subjects participating in this study were 59 people of Health personnel who had been co-working with the Psychologists 1 year up and also had worked for 13 Tumbon Health Promoting Hospital, Chumphuang District Health Officer and Chumphuang Hospital.

The instruments using in this study were divided into 3 sections: 1) general information, 2) questions about the Psychologist's needs being development for working in Chumphuang District, Nakhon - Ratchasima. The statistically employed for the data analysis were t-test (Dependent sample test), Priority Needs Index (PNI), and PNI_{modified}.

The results of the study revealed that: The assessment of Psychologists' needs in working, Chumphuang District, Nakhon - Ratchasima Province, was average. And according to the results of analysis the needs being development in working were good. The needs being development was significantly higher than the actual criteria of score range at .05 level.

Keyword : Needs Assessment, Psychologist's Work Practice

บทนำ

ภารกิจที่นักจิตวิทยาได้ปฏิบัติหน้าที่ยังมุ่งเน้นไปถึงการให้ความช่วยเหลือบุคคลจากการใช้สิ่งเสพติดหรือเมื่อเกิดภาวะวิกฤติทางสุขภาพจิตให้สามารถผ่านพ้นปัญหาดังกล่าวไปได้โดยใช้กระบวนการการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคล แบบกลุ่ม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ สร้างทักษะในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองการประเมินสุขภาพจิตเบื้องต้น การพูดคุยรับฟังปัญหา การระบายความรู้สึกภายในจิตใจ ร่วมคิดหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นไปพร้อมกันกับบุคคลร่วมค้นหาแนวทางเพื่อให้บุคคลได้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในจิตใจด้วยตนเองอย่างเป็นระบบแบบเป็นองค์รวมหรือ Holistic Health Care กาย จิต สังคม ปัญญา [2] และอธิบายปัญหาทางจิตใจที่เกิดขึ้นของบุคคลให้บุคคลใกล้ชิด ชุมชน เกิดความเข้าใจ ตระหนักช่วยเหลือ และร่วมดูแลบุคคลที่เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้อย่างเหมาะสมตลอดจนการร่วมกำหนดแนวทางเพื่อเฝ้าระวังปัญหาในพื้นที่

จากที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อนักจิตวิทยาได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริการในระบบบริการสาธารณสุขระดับอำเภอการศึกษาความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะนักจิตวิทยาสามารถให้บริการคำปรึกษาประเมินสภาวะทางสุขภาพจิตเบื้องต้น และให้ความช่วยเหลือทางสุขภาพจิตแก่ประชาชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ที่ห่างไกลได้อย่างทันเวลาซึ่งสามารถช่วยลดปัญหาความรุนแรงของโรคทางสุขภาพจิต และลดความแออัดของผู้ป่วยในการเข้ารับบริการในสถานพยาบาลระดับจังหวัดได้อีกประการหนึ่งดังนั้น ผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำมาใช้พัฒนาระบบการให้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ให้มากที่สุดพร้อมกันนี้หน่วยงานที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาใช้ในระบบบริการสุขภาพของตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการและหน่วยงานมากที่สุดด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา และหาค่า IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญด้านงานจิตเวชชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

1.2 หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa-Coefficient) ด้วยวิธีของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ผลดังนี้ ความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 และความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ในสภาพที่ควรจะเป็นได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

1.3 นำหนังสือจากบัณฑิตศึกษาศาสตร์ เสนอผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมพวง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสาธารณสุขโดยลงเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม - วันที่ 22 พฤษภาคม 2556

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเดินทางไปพบบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอชุมพวง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 13 แห่ง และโรงพยาบาลชุมพวง เพื่อแจกแบบสอบถามพร้อมอธิบายสิทธิของผู้ร่วมวิจัย แจ้งกำหนดเก็บแบบสอบถามคืน

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) จากแบบสอบถามโดยใช้การประมวลผลจากโปรแกรมสำเร็จรูปและหาผลต่างของสภาพความเป็นจริงและสภาพที่ต้องการพัฒนา โดยใช้การทดสอบ Dependent-Sample test (t-test)

3.2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาจากผู้ตอบแบบสอบถามตามเนื้อหาและประเด็นสำคัญ (Content Analysis)

3.3 วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการ Priority Needs Index (PNI) ฉบับปรับปรุง (PNI_{modifies}) [10]

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ [5] ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาโดยทั่วไปและภาวะวิกฤตินักจิตวิทยามีหน้าที่หลักในการให้คำปรึกษา คัดกรอง/ประเมินและร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนฟื้นฟูจิตใจหรือเยียวยาจิตใจแก่ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต เพื่อให้เกิดการยอมรับความจริง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขนอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีเรือน แก้วกังวาล [7] ที่ได้กล่าวโดยสรุปของการปฏิบัติงาน

ของนักจิตวิทยาไว้ว่า นักจิตวิทยาปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพและสหสาขาวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นงานด้านจิตบำบัด งานด้านการส่งเสริมป้องกัน งานบริการคลินิกสารเสพติด งานสุขภาพดีที่บ้านและการเป็นวิทยากรอบรมความรู้แก่ชุมชนหรือสถานศึกษา และสำหรับผลรวมของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาตามสภาพที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาโรงพยาบาลชุมพวง ด้านการบริการสภาพที่ควรจะเป็น สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ระดับมากในทุกด้าน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช [9] ที่ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของนักจิตวิทยาไว้ว่า นักจิตวิทยาเป็นผู้ให้บริการหลักหรือเป็นผู้ร่วมให้บริการกับทีมสหวิชาชีพ สหสาขาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟูสุขภาพจิต และสร้างเครือข่ายในการดูแลสุขภาพจิต ตลอดจนจัดเก็บข้อมูล สถิติ ความเจ็บป่วยทางสุขภาพจิต ในพื้นที่ สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการให้บริการทางสุขภาพจิตแก่ผู้รับบริการในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

1.2 ผลของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาโรงพยาบาลชุมพวง ด้านการประสานงานสภาพที่ควรจะเป็น สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงอยู่ระดับปานกลางในทุกด้าน และผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ระดับมากในทุกด้าน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ผกาพรรณ อู่ยสกุล [4] ที่ได้ศึกษาการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้การปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ว่าปัญหาของการบริการให้การปรึกษาที่สำคัญ

คือการขาดการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูแนะแนว และแนวทางการพัฒนาการให้การปรึกษา คือ จัดให้มีผู้ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการให้คำปรึกษาโดยตรง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผลของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาโรงพยาบาลชุมพวง ด้านการวางแผนสภาพที่ควรจะเป็น สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงอยู่ระดับปานกลางในทุกด้าน และผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ระดับมากในทุกด้าน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนตพร พูนปริญญา [3] ที่ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสกลนคร สรุปได้ว่า ด้านการวางแผนงานแนะแนวที่สำคัญ คือ การสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบตามลำดับดังนี้ หากมีการวางแผนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ย่อมส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปสู่ความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

1.4 ผลของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาโรงพยาบาลชุมพวง ด้านการปฏิบัติการสภาพที่ควรจะเป็น สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงอยู่ระดับปานกลางในทุกด้าน และผลการวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น อยู่ระดับมากในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งรัฐ พิธียวรกุล [6] ที่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติการด้านงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมใน 3 ลำดับแรกอยู่ในระดับสูงคือ 1) เจ้าหน้าที่ประจำตู้ยามและที่พักระยะตรวจไม่เพียงพอ 2) การจัดสรรงบประมาณไม่ถึงมือ ผู้ปฏิบัติล่าช้าและงบประมาณมีจำกัด 3) รถยนต์สายตรวจไม่เพียงพอต่อการใช้งานขาด

การบำรุงรักษา โดยที่กล่าวมานั้นมีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าเป็นอย่างมากดังนั้นแสดงให้เห็นว่าสภาพที่เป็นจริงของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น

2. การประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา โรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมาพบว่านักจิตวิทยามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการปฏิบัติงานทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริการ ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติงานตามลำดับ โดยสอดคล้องกับมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักจิตวิทยาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ที่ได้ระบุไว้ถึงการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน เพียงแต่อาจปรับเปลี่ยนลำดับความต้องการจำเป็นไปตามสภาพของบริบทในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับแนวคิดของ Abraham Maslow [8] ได้กล่าวถึงความต้องจำเป็นไว้โดยสรุป ดังนี้ บุคคลมีความต้องการพัฒนาตนเองในแต่ละขั้น และในแต่ละขั้นจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือได้รับการใส่ใจจากบุคคลรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว หน่วยงาน หรือชุมชน เพื่อก้าวไปสู่ความต้องการประสบความสำเร็จ การยอมรับจากบุคคลรอบข้าง และในขั้นสุดท้าย สามารถนำสิ่งที่ตนเองได้มาตอบแทนสู่บุคคลอื่นต่อไป และจากผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Erich Fromm [8] ที่กล่าวโดยสรุปว่า บุคคลจำเป็นต้องอาศัยอิทธิพลของสังคม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้อื่นหรือสังคมได้อย่างเหมาะสม และจากการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของ David C. McClelland [1] ที่ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า มนุษย์จะเรียนรู้ความต้องการจากสังคม และบุคคลจะพัฒนาการเรียนรู้จากสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ความต้องการความสำเร็จ 2) ความต้องการอำนาจ 3) ความต้องการความผูกพัน ซึ่งในความต้องการดังกล่าวนี้ ในแต่ละ

บุคคลจะมีไม่เท่ากัน ตามแต่ลักษณะอุปนิสัย ประสพการณ์ที่ผ่านมา เป็นต้น และการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนพร พูนปริญญา [3] ที่ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนครพบว่า ครูแนะแนวมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกด้านเพราะในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ จึงควรพัฒนาการปฏิบัติงานในทุกด้านเกี่ยวข้อง โดยควรดำเนินการพัฒนาในด้านที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้านและจากการวิเคราะห์ด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI_{modifies}) โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ร่วงวานิช [10] ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินหาความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่นักจิตวิทยาควรพัฒนา โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ 1) ด้านการบริการ 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านการวางแผน และ 4) ด้านการปฏิบัติตามลำดับ และจากผลการประเมินหาความต้องการจำเป็นข้างต้น พบว่าด้านการบริการ คือ ด้านที่นักจิตวิทยาควรเร่งพัฒนา ปรับปรุง เป็นลำดับแรกโดยควรเร่งพัฒนาการปฏิบัติงานเชิงรุก ส่งเสริม ป้องกัน การสร้างนวัตกรรมในการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพจิตเบื้องต้น และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่บุคลากรสาธารณสุข เยาวชนในสถานศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปในพื้นที่

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในโรงพยาบาลชุมพวง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมาพบว่า นักจิตวิทยาสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. กำหนดไว้ ทั้ง 4 ด้าน เพียงแต่ควรได้รับการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานทุกด้าน โดยในด้านที่ต้องพัฒนาการปฏิบัติงานเป็นลำดับแรก คือ ด้านการบริการ อันดับถัดมา คือด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติงานตามลำดับ ทั้งนี้ นักจิตวิทยายังมีความจำเป็นต้องปฏิบัติงาน

ตามแนวทางที่กล่าวมาข้างต้น เพราะแนวทางจากการศึกษามีความครอบคลุมต่อการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในภาพรวมอีกทั้งยังสามารถนำไปปรับใช้ในแต่ละพื้นที่ได้ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีทิศทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานร่วมกับนักจิตวิทยา และนำไปสู่ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนักจิตวิทยามากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสำรวจเพื่อการประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา จึงน่าจะมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ ทั้งภายในจังหวัดนครราชสีมา หรือ จังหวัดอื่น เพื่อจะช่วยให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในวิชาชีพต่อไป
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาถึงความต้องการจำเป็นของประชาชนในพื้นที่ที่รับบริการกับนักจิตวิทยา เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทาง โครงการ หรือแผนงาน ในการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรกช เจริญทรัพย์. การรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จาก สื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2553.
- [2] กรรณิกา ปัญญาวงศ์, พนัส พฤษสุพันธ์. เอกสารประกอบการเรียน SE4001 วิชาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม Holistic Health Care. สมุทรสงคราม: สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน. 2555.
- [3] ธนพร พูนปริญญา. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสกลนคร. ปริญญาโท วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2553.
- [4] ผกาพรรณ อุษสกุล. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการบริการให้การปรึกษาของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย การศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551.
- [5] ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. บทบาทของนักจิตวิทยาในบริการปฐมภูมิ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการการสนับสนุนนักจิตวิทยาเข้าสู่ระบบบริการปฐมภูมิ; 12 กันยายน 2555; นนทบุรี. 2555.
- [6] รุ่งรัฐ พิสัยวรกุล. ความต้องการเป็นเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดกำแพงเพชร. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. 2554.
- [7] ศรีเรือน แก้วกังวาล. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน. 2551.
- [8] สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ. ความสำคัญและประสิทธิภาพของการจัดบริการปฐมภูมิที่มีนักจิตวิทยา. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการการสนับสนุนนักจิตวิทยาเข้าสู่ระบบบริการ ปฐมภูมิ; 12 กันยายน 2555; นนทบุรี. 2555.
- [9] สุวิมล ว่องวาณิช. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.